

naturligvis hjem paa Slaget, og saa tager jeg fat! Men det kan jo hændes, at han bliver forhindret, han kan jo have forstuvet sin Fod eller der kan komme mange andre Ting i Vejen. Han kommer altsaa ikke hjem paa Slaget, men Svenden har sæbet Manden ind. Saa spørger jeg: Skal Svenden nu lade ham løbe, eller skal han gaa videre? Skal han endog skride til at tage Manden ved Næsen? Thi naar han gør det, saa staar det jo faktisk baade i Mandens og i Svendens Magt at angibe Mesteren, der saa kommer til at betale 200 Kr. Det Tilfælde kan naturligvis kun komme til at foreligge, naar man, som det hedder „kraviler“ hinanden, men saa kan det ogsaa let ske, selv om man just ikke trækker det ved Haarene. Jeg spørger nu: Hvorledes skulde det være muligt at hindre Misbrug i saa Henseende? (Ufbrydelse). Ja, jeg spørger kun, slet ikke andet. Jeg tager et andet Tilfælde. Statens Tjenere maa jo ogsaa kun arbejde i 8 Timer! Hvis nu en Skolelærer paa Landet arbejder, antager jeg, omtrent 6 Timer daglig, maa han saa ikke holde Aftenstole ud over 2 Timer? Det maa han ikke, thi saa overtræder han Loven, og hvem skal saa betale, havde jeg nær sagt. Jeg kender ogsaa fra min Bladvirksomhed det Tilfælde, at Lærerne meget ofte paa Landet ere stedlige Meddelere til Bladene. Efter endt Skoletid referere de et eller andet Møde, hvorved deres Arbejdstid bliver langt over 8 Timer. Maa de nu det, eller maa de ikke? og naar nu vi arme Journalister med en Arbejdstid af 8 Timer paa vort Kontor efter de 6 Timers Forløb blive kommanderede til at referere et eller andet Møde, skulde vi saa løbe vor Vej, naar Klokkeren slaar? Ellers kunde vi jo ved at blive siddende tvinge Chefen til at betale store Bøder. Men hvem skal nu kontrollere alt dette? Kontrol maa der til, men den er jeg paa den anden Side forfærdelig bange for. Jeg synes, at der er et Hul i Lovforslaget, naar der ikke siges noget derom. Dersom jeg skulde have min Arbejdstid indskrænket til 8 Timer, er jeg ikke i Tvivl om, at min Løn allerførst vilde blive knappet af, hvad jeg ikke vilde synes videre godt om. Her komme vi til Spørgsmaalet om den personlige Frihed, som den ærede Ordfører nævnte. Naar jeg har Lyft og kan holde det ud, hvorfor maa jeg saa ikke arbejde mere end 8 Timer? I al Almindelighed skulde jeg ikke have noget imod Bestemmelsen eller mod, at den blev 6 eller 7 Timer — hvem skulde have noget imod det — naar jeg var sikret mod Indtægts-tab. Men det er ikke paavist, at jeg er det. Det staar mig ikke tydeligt, at Følgen af en

Normalarbejdsdag ikke vilde blive, at jeg vilde lide Tab i Indtægt, og det er jeg ikke tjent med. Jeg kan saa godt forstaa, at Arbejderne i Almindelighed ønske kort Arbejdstid, og jeg ser slet ikke noget galt i, at de fremsætte Krav herom, men naar vi skulle gennemføre noget saadant ved Lov, naar den personlige Frihed tages bort, Friheden til at bestemme, hvor længe man vil arbejde, maa Staten tillige sikre Arbejderne mod Tab i Indtægt. Staten maa i mine Øjne sikre den vedkommende deres Udkomme. Jeg spørger nu: Hvis vi vedtage en saadan Lov, ere vi saa belavede paa at skaffe de vedkommende deres Udkomme? Jeg tænker mig, at der vil ske Medgang i Arbejdslønnen som en Følge af denne Lov, og saa vilde jeg i slikt Tilfælde være en af de første til at sige: Staten har bestemt, at jeg ikke maa arbejde mere end 8 Timer, følgelig kræver jeg, at Staten giver mig saa meget, at jeg kan leve, thi det kunde jeg, før denne Lov udkom. Det vilde jeg finde var et billigt Krav, og det samme Krav maa Arbejderne i al Almindelighed kunne stille, hvis Medgang i Lønnen blev en af Følgerne af Loven. I den socialistiske Stat, hvor Staten jo overtager al Produktion, kan jeg godt forstaa, at den ogsaa bestemmer Arbejdstidens Længde. Jeg kan naturligvis ikke her komme ind paa, hvor lang eller kort den skal blive, eller hvordan Staten vil indrette det, men Staten har i saa Tilfælde Lov til at fastsætte Arbejdstiden, idet den tillige forpligter sig til at sørge for alle sine Arbejdere. Men i det Tilfælde befindes vi os jo ikke, det er saamænd muligt, at det bliver Maalet og Grunden, at vi saa den socialistiske Stat, og kunne vi befindes os vel ved den, skal jeg gerne være med til at marchere ind i den med fuld Musik, men jeg tvivler paa, at vi i Øjeblikket ere parate dertil.

Det var det, jeg i Øjeblikket ønskede at sige. Jeg har blot villet slaa fast, at jeg paa ingen mulig Maade vil have, at Staten skal skyde den foreliggende Opgave fra sig og sige, at der ikke kan lovgives derom, Spørgsmaalet skal ordne sig selv, men jeg mener, at vi skulle prøve os forfægtig frem paa ethvert Omraade, hvor vi med nogen Sandsynlighed kunne overse Virkningerne, og ikke kaste os ud i det rene blaa og slaa noget fast paa Omraader, hvor vi umulig i Øjeblikket kunne beregne Virkningerne. Jeg har derfor ogsaa kun opstillet en hel Række Spørgsmaal om, hvilke Virkninger Lovforslaget vil faa. Jeg ønsker Sagen oplyst og mener derfor, at Sagen maa behandles saa omhyggeligt i Udvalg, som det paa nogen Maade kan lade sig gøre.